

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

1923

2019 OCAK AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDE GELİŞMELER RAPORU

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

- Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Ocak ayı güncellemesinde 2019 ve 2020 yılı için küresel büyüme tahminlerini sırasıyla %3,5 ve %3,6'a indiren IMF, revizyona gerekçe olarak Almanya ve İtalya ekonomisinde artan riskleri ve Türkiye ekonomisindeki daralmanın beklentilerden daha hızlı olacağına yönelik öngörüsünü gösterdi.
- 2019'un ilk toplantısında Fed politika faizini beklentilerle uyumlu olarak %2,25-2,50 aralığında tuttu. Toplantı sonrasında yayımlanan metinde kademeli faiz artırımını ifade kaldırılarak ileriki dönemde faiz artırımlarında sabırlı olacağı belirtildi. Fed bilanço küçültme miktarını aylık olarak 50 milyar USD'de tutarken, ekonomik ve finansal gelişmeler paralelinde bilanço normalleşmesinde ayarlamaya gitmeye hazır olduğunu ifade etti.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) beklentiler doğrultusunda hareket ederek mevcut para politikasında bir değişikliğe gitmedi. Geçtiğimiz ay varlık alım programını sona erdiren ECB, faiz artırımını için en erken 2019 yılının yaz aylarını işaret etmeye devam ediyor.
- ABD Başkanı Trump, 22 Aralık'ta kısmi olarak kapanan Hükümetin üç haftalığına açılmasına olanak veren anlaşmayı Kongre üyelerinden talep ettiği Meksika duvarı fonunu alamamasına rağmen imzaladı. Böylece rekor süre kapalı kalan Hükümet 28 Ocak'ta geçici bir süre için açıldı. Kalıcı bir anlaşma sağlanamazsa Hükümet 15 Şubat'ta yeniden kapanacak. ABD'de bazı kamu harcamalarının durmasına neden olan kapanma dolayısıyla ülke ekonomisinin 6 milyar USD civarında bir zarara uğradığı tahmin ediliyor.
- Çin ile ABD'li üst düzey yöneticiler Washington'da ticaret müzakereleri için bir araya geldi. ABD'de gerçekleşen müzakerenin sonucunda Çin, ABD'den yaptığı ithalatı önemli ölçüde arttırma taahhüdünde bulunurken, görüşmelere Şubat ortasında Çin'de devam edilmesi kararlaştırıldı. Söz konusu gelişmeler ticaret savaşlarının biteceğine yönelik umutları besledi. Öte yandan, ABD'nin 1 Mart'a kadar ticaret müzakerelerinden tatmin edici bir sonuç alınamaması durumunda gümrük vergilerinin tekrar yükseltileceğini ifade etmesi, ABD ile Çin arasındaki gerilimin yatışacağı beklentilerini bir miktar zayıflattı.
- İngiltere Parlamentosu'nda 15 Ocak'ta yapılan oylamada Brexit planı 202'ye karşı 432 oyla reddedildi. May hükümeti planın reddedilmesinin ardından yapılan güven oylamasını ise kazandı. Ay ortasında Brexit planı oylamasının ardından yükselen GBP/USD, AB'nin Brexit anlaşmasının müzakerelere açık olmadığını belirtmesinin etkisiyle geriledi.
- Çin'de büyüme 2018 yılının son çeyreğinde yıllık bazda %6,4 ile 2009'dan bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Böylece, Çin ekonomisi 2018 yılında %6,6 oranında büyüyerek son 28 yılın en zayıf büyümesini kaydetti. 2019'a yönelik açıklanan veriler de ekonomik faaliyetteki ivme kaybının devam ettiğini gösteriyor. NBS ve Caixin imalat PMI verileri Ocak ayında 50 eşik değerinin altında kalarak sektördeki daralmanın sürdüğüne işaret etti.
- 2019 yılında ivme kaybedeceği endişeleriyle gerilemeye devam eden petrol fiyatları Ocak ayında hızlı yükseldi. Petrol fiyatlarında kaydedilen yükseliş yılsonundan bu yana %20'ye yaklaşırken, bu gelişmede ABD'de petrol stoklarındaki artışın beklentileri karşılayamaması, Suudi Arabistan'ın ABD'ye yaptığı petrol ihracatının azalması ve ABD'nin Venezuela'ya yaptırımları rol oynuyor. Brent türü ham petrolün varil fiyatı Ocak'ta aylık bazda %19,2 artarak 62,2 USD düzeyine çıktı.

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

2019 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,93 artarak 13 milyar 171 milyon dolar,
- İthalat, % 27,01 azalarak 15 milyar 709 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 14,95 azalarak 28 milyar 880 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Ocak ayındaki 9 milyar 98 milyon dolar seviyesinden % 72,08 oranında azalarak 2 milyar 538 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Ocak ayında % 57,77 iken, 2019 yılı Ocak ayında % 83,85 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: 2019 Yılı Ocak Ayı Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	2017	2018	Değişim (%)	Ocak		
				2018	2019	Değişim (%)
İhracat	156.993	168.023	7,03	12.434	13.171	5,93
İthalat	233.800	223.039	-4,60	21.523	15.709	-27,01
Dış Ticaret Hacmi	390.793	391.062	0,07	33.957	28.880	-14,95
Dış Ticaret Dengesi	-76.807	-55.016	-28,37	-9.089	-2.538	-72,08
İhr./İth. Karşılama Oranı (%)	67,15	75,33		57,77	83,85	

Son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki yıla göre % 6,69 oranında artış ile 168 milyar 760 milyon dolar, ithalat ise % 9,39 oranındaki azalış ile 217 milyar 225 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 3,00 oranında azalarak 385 milyar 985 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %77,7 olmuştur.

Tablo 2: Ana Fasillara Göre İhracat (Milyon Dolar)

Sıra No	Dış Ticaret	2017	2018	Değişim (%)	Ocak		
					2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (sermaye) malları	18.352	19.846	8,14	1.194	1.515	23,84
2	Ham madde (ara mallar)	73.063	79.328	8,58	5.992	6.364	6,20
3	Tüketim malları	64.878	68.066	4,91	5.215	5.213	-0,04
	Diğer	700	783	11,85	32	79	144,63

Ana fasillara göre en fazla ihracat artışı %26, 84 ile yatırım mallarında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, 2019 Ocak ayında tutar olarak en fazla ihracat yaptığımız ana fasıl ise hammaddedir. Ana fasıllar itibarıyla 2019 Ocak ayında bütün fasıl kalemlerinde azalma meydana gelmiştir. En fazla azalış oranı ise %40,3 oranında yatırım mallarında meydana gelmiştir. Tutar olarak ithalattaki en fazla azalış ise yaklaşık 4 milyar dolar ile hammadde ithalatında meydana gelmiştir.

Tablo 3: Ana Fasillara Göre İthalat (Milyon Dolar)

Sıra No	Sektör Adı	2017	2018	Değişim (%)	Ocak		
					2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (sermaye) malları	33.116	29.301	-11,52	2.701	1.613	-40,30
2	Ham madde (ara mallar)	171.462	170.044	-0,83	16.719	12.694	-24,08
3	Tüketim malları	28.488	22.876	-19,70	2.047	1.344	-34,33
	Diğer	734	817	11,31	55	58	5,01
Toplam		233,800	223.039	-4,60	21.523	15.709	-27,01

2019 Ocak ayında en fazla ihracat yaptığımız ülke Almanya, en fazla ithalat yaptığımız ülke ise Rusya Federasyonu olmuştur.

Tablo 4: En Fazla İhracat Yaptığımız İlk 5 Ülke (Milyon Dolar)

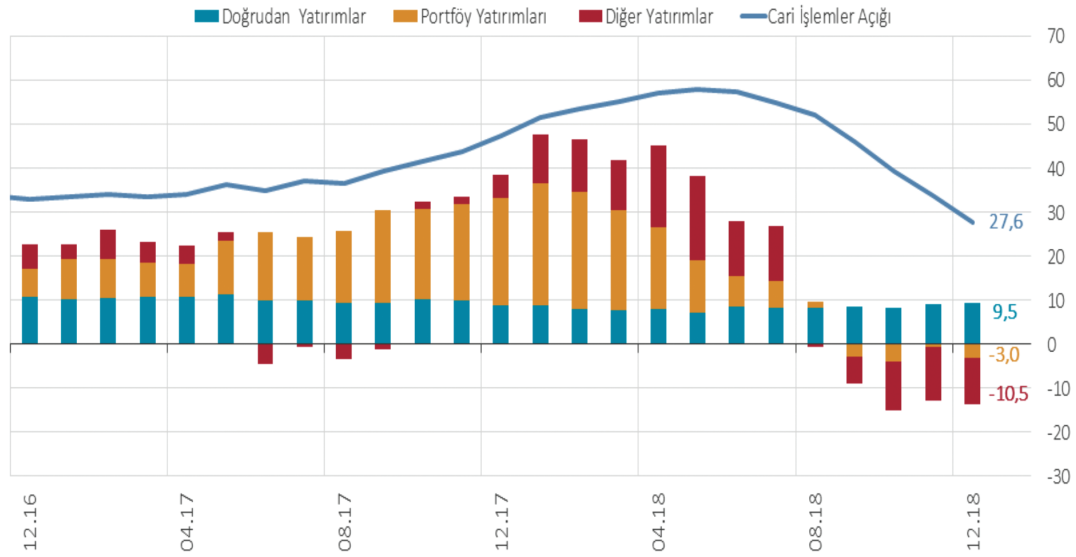
Sıra No	Ülke Adı	2017	2018	Değişim (%)	Ocak		
					2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	15.119	16.144	6,78	1.340	1.291	-3,65
2	İngiltere	9.603	11.113	15,73	745	937	25,75
3	İtalya	8.473	9.566	12,90	741	784	5,68
4	İrak	9.055	8.351	-7,77	637	631	-0,94
5	İspanya	6.302	7.710	22,35	583	611	4,73
	Diğer	108.441	115.138	6,18	8.388	8.918	6,32
Toplam		156.993	168.023	7,03	12.434	13.171	5,93

Tablo 5: En Fazla İhracat Yaptığımız İlk 5 Ülke (Milyon Dolar)

Sıra No	Ülke Adı	2017	2018	Değişim (%)	Ocak		
					2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	19.514	21.990	12,69	2.049	1.723	-15,94
2	Çin	23.371	20.719	-11,35	2.175	1.460	-32,89
3	Almanya	21.302	20.407	-4,20	1.629	1.203	-26,15
4	ABD	11.952	12.378	3,56	1.120	844	-24,66
5	İtalya	11.305	10.154	-10,18	853	580	-32,01
	Diğer	146.357	137.391	-6,13	13.695	9.899	-27,72
Toplam		233.800	223.039	-4,60	21.523	15.709	-27,01

2018 yılında cari işlemler hesabı 27,6 milyar ABD Doları açık vermiştir. 2018 Aralık ayında Türkiye'ye 9,5 milyar ABD Doları doğrudan yabancı sermaye yatırımı gelmiştir. Buna mukabil, 2018 Aralık ayında Türkiye'den 3 milyar ABD Doları portföy yatırımında çıkış meydana gelmiştir.

Grafik 1: Cari İşlemler ve Finans Hesabı (Milyar Dolar)

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %1,06, bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,06, bir önceki yılın aynı ayına göre %20,35 ve on iki aylık ortalamalara göre %17,16 artış gerçekleşti.

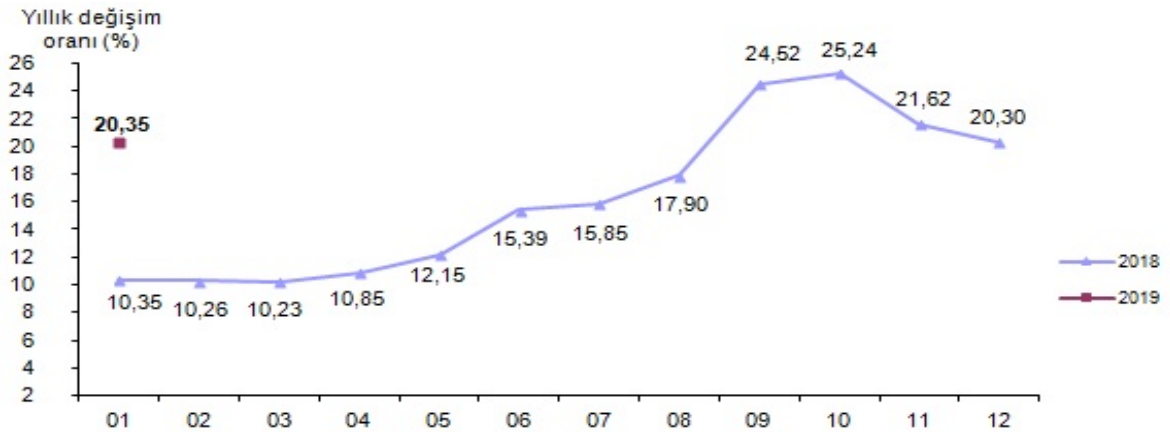
Tablo 6: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranları (%)

Tüketici fiyat endeksi değişim oranları, Ocak 2019 [2003 = 100]	%	
	Ocak 2019	Ocak 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,06	1,02
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	1,06	1,02
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	20,35	10,35
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	17,16	11,23

Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Ocak ayında endekste yer alan gruplardan, çeşitli mal ve hizmetlerde %3,62, sağlıkta %3,56, eğlence ve kültürde %3,18 ve lokanta ve otellerde %1,07 artış gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Ocak ayında endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise %3,10 ile konut oldu.

Grafik 2: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %0,45, bir önceki yılın Aralık ayına göre %0,45, bir önceki yılın aynı ayına göre %32,93 ve on iki aylık ortalamalara göre %28,70 artış gösterdi.

Grafik 3: Yİ-ÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Tablo 7: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ve Değişim Oranları, Ocak 2019

Yıl	Bir önceki aya göre değişim oranı (%)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2008	0,42	2,56	3,17	4,50	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,90	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	1,21	-0,31	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,60	0,65	1,00
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	-0,97	-0,76
2015	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-1,42	-0,33
2016	0,55	-0,20	0,40	0,52	1,48	0,41	0,21	0,08	0,29	0,84	2,00	2,98
2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
2018	0,99	2,68	1,54	2,60	3,79	3,03	1,77	6,60	10,88	0,91	-2,53	-2,22
2019	0,45											

Yıl	Yıllık değişim (bir önceki yılın aynı ayına göre değişim) (%)											
2008	6,44	8,15	10,50	14,56	16,53	17,03	18,41	14,67	12,49	13,29	12,25	8,11
2009	7,90	6,43	3,46	-0,35	-2,46	-1,86	-3,75	-1,04	0,47	0,19	1,51	5,93
2010	6,30	6,82	8,58	10,42	9,21	7,64	8,24	9,03	8,91	9,92	8,17	8,87
2011	10,80	10,87	10,08	8,21	9,63	10,19	10,34	11,00	12,15	12,58	13,67	13,33
2012	11,13	9,15	8,22	7,65	8,06	6,44	6,13	4,56	4,03	2,57	3,60	2,45
2013	1,88	1,84	2,30	1,70	2,17	5,23	6,61	6,38	6,23	6,77	5,67	6,97
2014	10,72	12,40	12,31	12,98	11,28	9,75	9,46	9,88	9,84	10,10	8,36	6,36
2015	3,28	3,10	3,41	4,80	6,52	6,73	5,62	6,21	6,92	5,74	5,25	5,71
2016	5,94	4,47	3,80	2,87	3,25	3,41	3,96	3,03	1,78	2,84	6,41	9,94
2017	13,69	15,36	16,09	16,37	15,26	14,87	15,45	16,34	16,28	17,28	17,30	15,47
2018	12,14	13,71	14,28	16,37	20,16	23,71	25,00	32,13	46,15	45,01	38,54	33,64
2019	32,93											

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %2,83, imalat sanayi sektöründe %0,47, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe %0,38 artış ve su sektöründe ise %6,88 düşüş olarak gerçekleşti.

Bir önceki aya göre en fazla artış; %4,67 ile diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünleri, %4,22 ile kömür ve linyit, %3,94 ile diğer ulaşım araçları olarak gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri %31,23, ham petrol ve doğal gaz %11,70, su ve suyun artırılması ve dağıtılması %6,88 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla azaldığı alt sektörler oldu.

Tablo 8: Sektörler İtibariyle Yİ-ÜFE Enflasyon Oranları

	Endeks	Aylık değişim (%)	Bir önceki yılın aralık ayına göre değişim (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim (%)
Yurtiçi ÜFE	424,86	0,45	0,45	32,92	28,70
Madencilik ve taşocakçılığı	533,55	2,83	2,83	22,50	24,27
İmalat	424,72	0,47	0,47	29,61	27,89
Elektrik, gaz	36791	0,38	0,38	92,80	43,09
Su temini	308,25	-6,88	-6,88	2,80	6,69

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 706 bin kişi artarak 3 milyon 981 bin kişi oldu.

Tablo 9: Nüfusun İşgücü Durumu

Yıllar	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşsizlik Oranı (%)	Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	22.899	20.604	2.295	10,0	12,3	23,3	40,4
2009	23.710	20.615	3.095	13,1	16,0	21,9	39,8
2010	24.594	21.858	2.737	11,1	13,7	19,6	41,3
2011	25.594	23.266	2.328	9,1	11,3	16,3	43,1
2012	26.141	23.937	2.204	8,4	10,3	17,9	43,6
2013	27.046	24.601	2.445	9,0	10,9	17,4	43,9
2014	28.786	25.933	2.853	9,9	12,0	20,2	45,5
2015	29.678	26.621	3.057	10,3	12,4	19,2	46,0
2016	30.535	27.205	3.330	10,9	13,0	24,0	46,3
2017	31.643	28.189	3.454	10,9	13,0	19,2	47,1
2018 Ocak	31.438	28.029	3.409	10,8	12,7	19,9	46,4
2018 Şubat	31.520	28.166	3.354	10,6	12,5	19,0	46,6
2018 Mart	31.709	28.499	3.210	10,1	11,9	17,7	47,1
2018 Nisan	32.095	29.009	3.086	9,6	11,4	16,9	47,9
2018 Mayıs	32.274	29.138	3.136	9,7	11,6	17,8	48,1
2018 Haziran	32.629	29.314	3.315	10,2	12,1	19,4	48,4
2018 Temmuz	32.796	29.265	3.531	10,8	12,9	19,9	48,2
2018 Ağustos	32.989	29.318	3.670	11,1	13,2	20,8	48,3
2018 Eylül	32.813	29.063	3.749	11,4	13,5	21,6	47,8
2018 Ekim	32.658	28.870	3.788	11,6	13,6	22,3	47,5
2018 Kasım	32.295	28.314	3.981	12,3	14,3	23,6	46,5

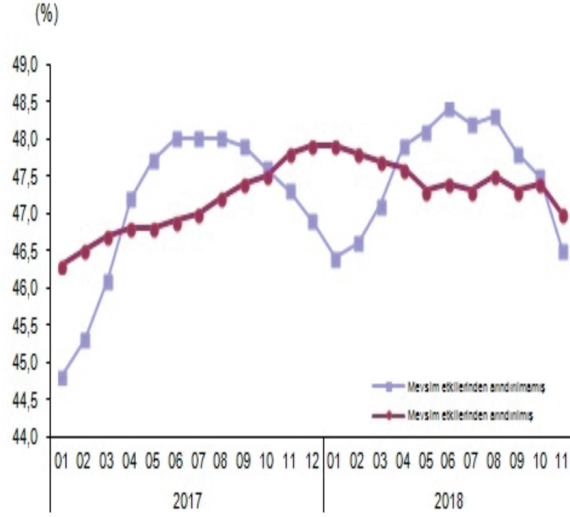
İşsizlik oranı 2 puanlık artış ile %12,3 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 2,1 puanlık artış ile %14,3 olarak tahmin edildi.

Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 4,3 puanlık artış ile %23,6 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 2,1 puanlık artış ile %12,6 olarak gerçekleşti.

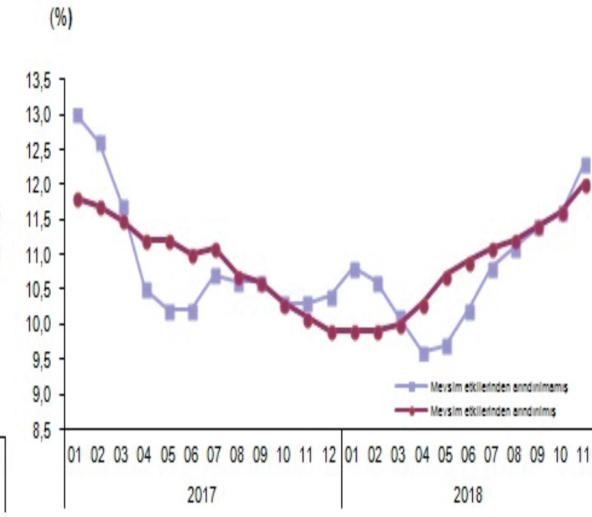

Grafik 4: İstihdam ve İşsizlik Oranları

İstihdam oranı, Kasım 2018

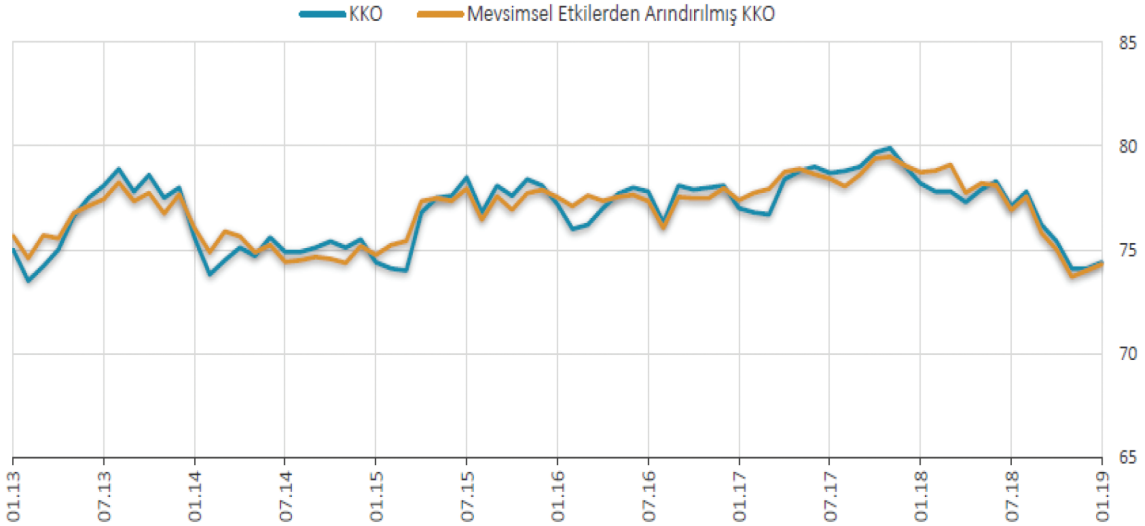
İşsizlik oranı, Kasım 2018

4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), bir önceki aya göre 0,3 puan artarak %74,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,3 puan artarak %74,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 5: Kapasite Kullanım Oranları (KKO) ve Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış KKO (%)

2018 Aralık ayında sanayi üretim endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,8 oranında azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise %1,4 oranında azalmıştır.

2018 yılı dördüncü çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %7,5 azaldı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise %5,2 azaldı.

Tablo 10: Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları, Aralık 2018

Sanayi üretim endeksi ve değişim oranları, Aralık 2018

[2015=100]

Sektör ve ana sanayi grupları	Arındırılmamış	Takvim etkisinden		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık değişim %	Endeks	Aylık değişim %
Toplam sanayi	117,3	117,7	-9,8	108,5	-1,4
Madencilik ve taş ocaklığı	115,6	116,8	-2,1	112,2	0,1
İmalat sanayi	117,2	117,8	-10,8	107,6	-1,6
Elektrik, gaz, buhar	119,0	118,0	-1,2	113,5	-0,8
Ana malı	104,9	140,7	-14,9	101,8	-1,2
Dayanıklı tüketim malı	117,1	117,3	-8,9	109,9	-7,4
Dayanıksız tüketim malı	121,0	122,0	-6,4	113,0	-0,4
Enerji	118,0	117,4	-0,3	113,6	-0,7
Sermaye malı	137,8	139,7	-8,6	112,6	-2,2
Düşük teknoloji	115,4	115,6	-9,8	108,3	-1,7
Orta düşük teknoloji	107,6	107,3	-19,2	100,2	-3,0
Orta düşük teknoloji	115,4	116,2	-9,6	109,4	-0,6
Yüksek teknoloji	190,6	198,5	15,3	138,9	1,3

5) Talep İstatistikleri, Beklenti ve Güven Anketleri

Tablo 11: Talep Göstergeleri (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Yüzde Değişim)

	2018												2019
	Oca.	Şub.	Mar.	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Eki.	Kas.	Ara.	Oca.
Elektrik talebi	3,3	1,8	2,4	3,8	1,5	3,1	1,8	-3,2	1,7	-2,1	-2,2	-1,7	-2,2
Otomobil Satışı	3,6	1,2	7,5	-5,0	-13,0	-37,7	26,2	-50,9	-67,1	-76,2	-39,2	-39,0	-58,7
Otomobil İhracatı	-4,0	-7,6	-10,4	-3,4	-11,7	-14,5	8,7	-32,1	11,4	9,3	-6,4	-5,7	-19,9
Beyaz Eşya Satışı	-15,9	-16,8	-23,4	-20,4	9,3	-8,4	-3,6	-16,1	-38,4	-28,7	-20,7	-15,1	
Beyaz Eşya İhracatı	7,0	15,8	9,2	4,0	7,3	-3,4	3,9	-10,8	22,6		10,5	7,8	
Parakende Satış Hacmi Endeksi (Takvim Etkisimde Arı. Sabit Fiyat, KDV Dâhil)	10,9	8,3	7,5	8,2	5,1	4,4	3,1	1,5	-2,9		-6,0	-9,2	
Gıda, İçecek Tütün Satış Hacmi	9,5	8,1	9,3	9,3	8,0	6,9	7,6	5,4	7,3	1,6	1,4	-2,7	
Gıda Dışı (Otomotiv Yakıt Hariç)	13,0	7,6	7,5	7,5	4,8	5,6	1,5	-0,4	-7,7	-11,8	-9,4	-12,6	
Açılan şirket sayısı	53,6	27,8	33,1	33,1	33,0	-7,3	30,8	-17,4	25,3	2,2	1,9	7,3	
Kapanan Şirket Sayısı	14,6	-18,3	177,3	-20,5	-25,2	-32,4	-16,4	-28,9	25,7	-9,7	-7,5	1,6	

Takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi 2018 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %9,2 azaldı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %2,7, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %12,6, otomotiv yakıtı satışları %9,5 azaldı.

Grafik 6: Takvim Etkilerinden Arındırılmış Perakende Satış Hacmi Yıllık Değişim Oranı, Aralık 2018

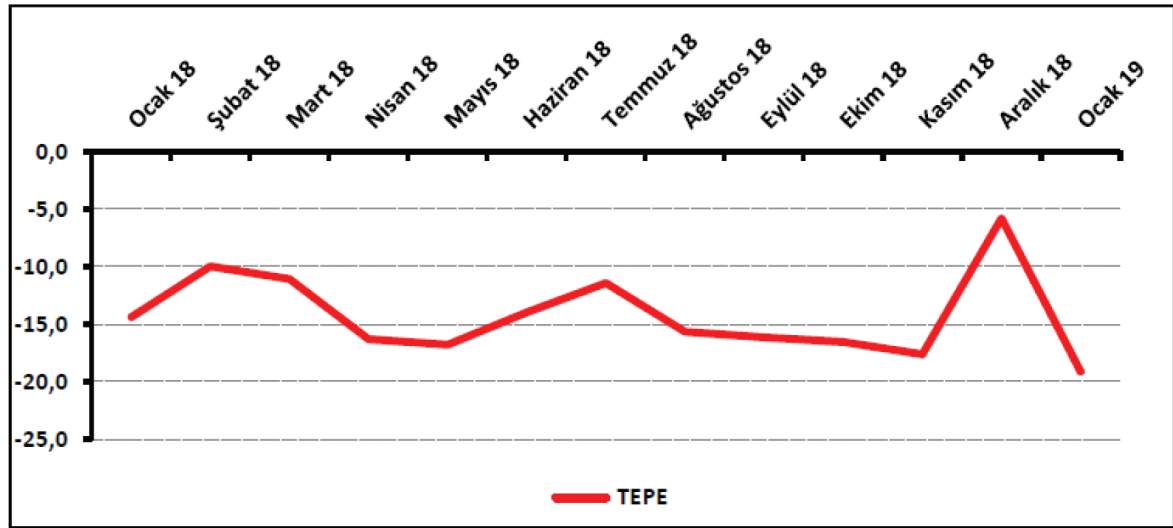

Tablo 12: Bankalararası Döviz Piyasası ABD Dolar Kuru Beklentisi (TL)

Cari Dönem	Cari Ay Sonu	Yıl Sonu	12 ay Sonrası
Ağustos-18	5,8906	5,9663	6,2948
Eylül-18	6,4620	6,5938	7,0786
Ekim-18	5,7472	5,9894	6,5307
Kasım-18	5,5096	5,6405	6,3709
Aralık-18	5,4372	5,4372	6,2472
Ocak-19	5,5068	6,1847	6,3049
Şubat-19	5,2913	5,9898	6,1659

TEPAV Perakende Güven Endeksi 2019 Ocak ayında bir önceki aya göre 13,3 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 4,7 puan azaldı. Ocak ayında -19,1 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 4,7 puan, geçen aya göre ise 13,3 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

Grafik 7: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Ekonomik güven endeksi 2018 Aralık ayında 81,9 iken, 2019 Ocak ayında %4,2 oranında azalarak 78,5 oldu. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Tablo 13: TÜİK Ekonomik Güven Endeksi, Sektörel Endeksler ve Değişim Oranları, Ocak 2019

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	12/2018	01/2019	12/2018	01/2019
Ekonomik güven endeksi	81,9 ^(r)	78,5	1,6 ^(r)	-4,2
Tüketici güven endeksi	58,7	58,2	-2,2	-0,9
Reel kesim güven endeksi	97,7	95,4	0,9	-2,4
Hizmet sektörü güven endeksi	81,5	78,3	2,2	-4,0
Parakende ticaret sektörü güven endeksi	96,4	92,5	6,3	-4,0
İnşaat sektörü güven endeksi	55,4	56,7	-2,1	2,5

Endeks değeri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir.
(r) Rutin rezilyondan dolayı revize edilmiştir.

6) Dış Borç İstatistikleri

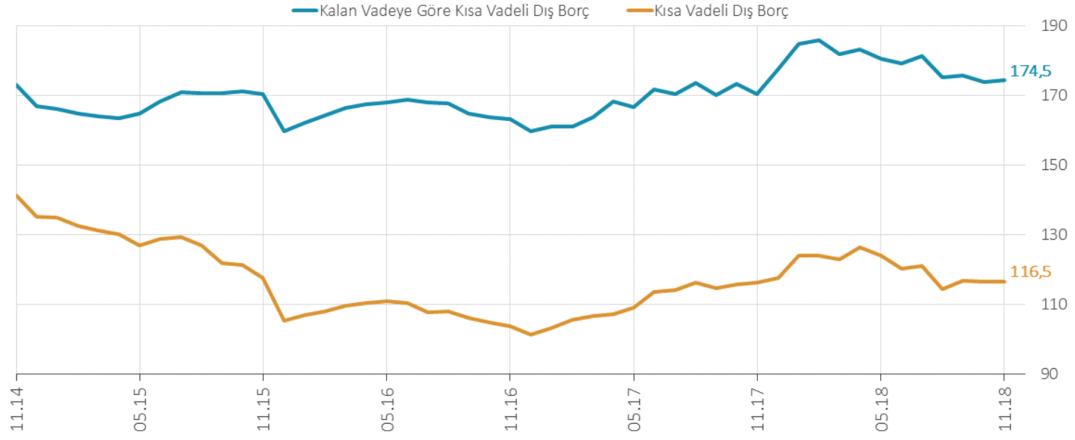
2018 Aralık sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku, 2017 yıl sonuna göre % 2,9 oranında azalışla 116,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku % 15,3 oranında azalarak 56,9 milyar ABD doları olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku % 5,2 oranında artarak 53,4 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

Borçlu bazında incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün kısa vadeli borcu 2017 yıl sonuna göre % 1,7 oranında artarak 22,5 milyar ABD doları olurken, özel sektörün kısa vadeli dış borcu % 8,4 oranında azalarak 87,8 milyar ABD doları olmuştur.

Tablo 14: Kısa Vadeli Dış Borç Stoğu (Milyon Dolar)

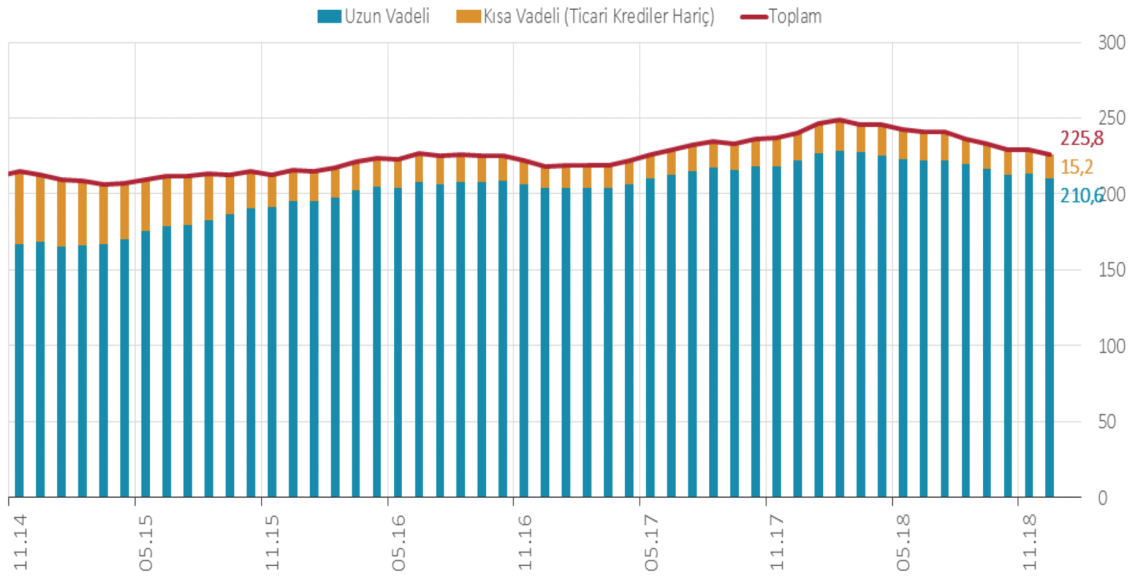
	2018			
	Q1	Q2	Q3	Q4
MERKEZ BANKASI	1.437	1.826	6.706	5.914
BANKER KREDİ	0	0	0	0
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	0
MEVDUAT	1.437	1.826	6.706	5.914
GENEL HÜKÜMET	0	0	0	0
BANKALAR	69.440	66.795	60.515	56.895
KREDİLER	16.917	17.021	13.803	11.001
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	20.756	19.086	18.976	18.833
BANKA MEVDUATI	17.315	17.283	16.818	13.016
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	14.452	13.405	10.918	14.045
DİĞER SEKTÖRLER	52.810	52.964	50.815	53.373
TİCARİ KREDİLER	46.488	47.000	45.380	47.625
İTHALAT BORÇLARI	42.080	42.608	40.313	39.852
PREF.&PEŞİN İHRACAT	4.408	4.392	5.067	7.773
DİĞER KREDİLER	6.322	5.964	5.435	5.748
KAMU	0	0	0	0
ÖZEL	6.322	5.964	5.435	5.748
TOPLAM	123.687	121.585	118.036	116.182

Grafik 8: Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri (Milyar Dolar)

2018 Aralık sonu itibarıyla, özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri incelendiğinde, 2017 yıl sonuna göre uzun vadeli kredi borcunun 10,9 milyar ABD doları azalarak 210,6 milyar ABD doları, kısa vadeli kredi borcunun (ticari krediler hariç) ise 3,3 milyar ABD doları azalarak 15,2 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleştiği gözlenmektedir.

Grafik 9: Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu (Milyar Dolar)

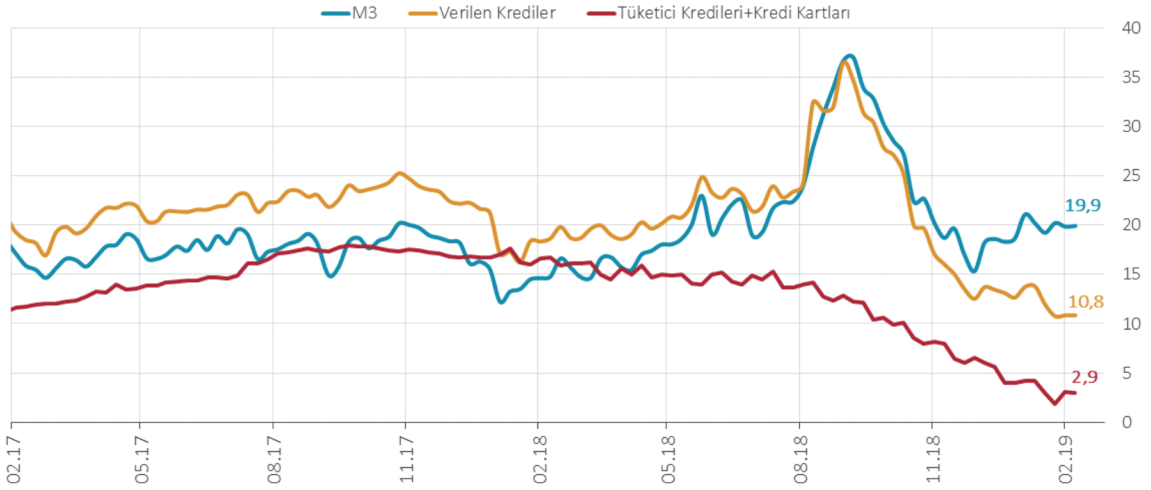
Borçluya göre dağılıma bakıldığında, uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, bir önceki yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmalarının 8,9 milyar ABD doları azaldığı, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmalarının ise 2,0 milyar ABD doları azalışla 28,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleştiği gözlenmektedir. Aynı dönemde, bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 198 milyon ABD doları azalmış, tahvil stoku ise 326 milyon ABD doları azalışla 4,2 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmalarının 1,9 milyar ABD doları arttığı, tahvil stokunun ise 500 milyon ABD doları azalışla 6,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleştiği gözlenmektedir.

Tablo 15: Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (Milyon Dolar)

	2017	2018-Q1	2018-Q2	2018-Q3	2018-Q4
BORÇLUYA GÖRE DAĞILIM	221.445	226.374	220.892	214.936	210.558
I- Finansal	114.409	116.508	113.044	107.128	102.861
i- Bankalar	95.744	96.956	94.649	88.914	84.876
- Krediler	65.281	65.016	63.981	58.870	56.369
- Tahvil	30.462	31.939	30.668	30.043	28.507
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	18.665	19.551	18.395	18.214	17.984
- Krediler	13.189	13.609	13.334	13.200	12.991
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	908	879	818	769	751
- Tahvil	4.566	5.062	4.242	4.243	4.241
II- Finansal Olmayan	107.035	109.865	107.847	107.807	107.697
- Krediler	85.661	88.736	87.227	87.847	87.593
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	13.985	13.721	13.186	13.015	13.200
- Ticari Krediler	421	438	441	456	436
- Tahvil	6.967	6.969	6.991	6.487	6.467

7) Bankacılık ve Para Verileri

Grafik 10: M3 Para Arzı, Verilen Krediler, Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları Yıllık % Değişimi

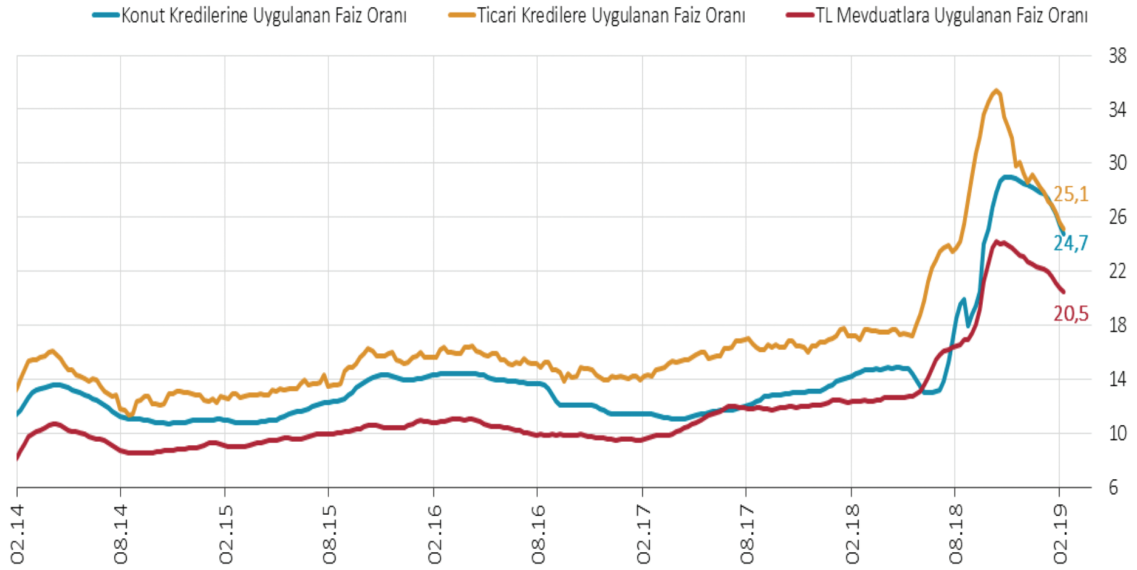
Türkiye’de yabancı paralı mevduat hesaplarındaki artış devam etmektedir. 2019 Ocak sonu itibariyle yabancı paralı mevduat tutarı 168.9 milyar Dolara ulaşmıştır.

Grafik 11: Yurtiçinde Yerleşiklerin Yabancı Para Mevduatları (Gerçek ve Tüzel Kişiler, Milyar Dolar)

Kredi ve mevduatlara uygulanan faiz oranları düşmeye devam etmektedir.

Grafik 12: Kredi ve Mevduatlara Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları (4 Haftalık Hareketli Ortalama, %)

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2019 Ocak Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 OCAK - 31 OCAK		
	2018	2019	%Değişim
Çelik	14,99	1,79	-88,08
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	18,10	167,75	826,96
Demir ve Demir Dışı Metaller	232,34	33,68	-85,51
Deri ve Deri Mamulleri	3,56	0,00	-100
Diğer Sanayi Ürünleri	0,00	0,00	
Elektrik Elektronik	401,23	1.311,22	226,8
Fındık ve Mamulleri	233,49	586,30	151,1
Halı	24,41	0,00	-100
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	10.201,28	9.420,87	-7,65
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	660,04	617,34	-6,47
İklimlendirme Sanayii	95,61	153,31	60,35
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	378,46	122,95	-67,51
Kuru Meyve ve Mamulleri	13.612,85	12.986,23	-4,60
Madencilik Ürünleri	201,54	0,00	-100
Makine ve Aksamları	179,63	1.045,51	482,04
Meyve Sebze Mamulleri	325,99	95,30	-70,76
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	180,61	174,05	-3,64
Mücevher	0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	3,07	22,66	637,50
Savunma ve Havacılık Sanayii	0,00	0,00	
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.612,66	113,85	-92,94
Tekstil ve Hammaddeleri	2.381,38	1.788,44	-24,90
Yaş Meyve ve Sebze	725,36	49,44	-93,18
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	0,06	
TOPLAM	31.486,62	28.690,73	-8,88

Malatya'nın 2019 yılı Ocak ayında ihracatı 2018 yılı Ocak ayına göre yaklaşık %9 oranında azalmıştır.

Tablo 2: 2018 Yılı Malatya İthalat İstatistikleri

Fasıl adı	İthalat (Dolar)
Canlı hayvanlar	22.961.986
Etler ve yenilen sakatat	35.825
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	37.825
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	580.094
Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	18.809.774
Hububat	938.424
Yağlı tohum ve meyvalar, muhtelif tane, tohum ve meyvalar, sanayiide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	2.903.083
Lak, sakız, reçine ve diğer bitkisel özsu ve hülusalalar	224.355
Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	473.977
Et, balık, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızlarının müstahzarları	28.644
Şeker ve şeker mamulleri	218.234
Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalaları, çay hülusalaları, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	426.803
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	1.304
Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	1.651.409
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	80.625
İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	5.500
Organik kimyasal ürünler	620.127
Gübreler	2.121.736
Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vb, vernikler, vb, macunlar, mürekkepler	2.395.387
	2.395.387
Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	33.833
Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	19.337
Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	70.881
Barut ve patlayıcı maddeler, pirotekni mamulleri, kibritler, piroforik alaşımlar, ateş alıcı maddeler	3.661.108
Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	62.297
Plastikler ve mamulleri	6.686.606
Kauçuk ve kauçuktan eşya	405.359
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	448.466
Hasırdan, sazdan veya örülmeye elverişli diğer maddelerden mamuller, sepetçi ve hasırcı eşyası	1.074
Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	801.735
Basılı kitaplar, gazeteler, resimler ve baskı sanayiinin diğer mamulleri, el ve makina yazısı metinler ve planlar	4.993
Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı, at kılından iplik ve dokunmuş mensucat	1.306.801
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	11.628.316

Fasıl adı	İthalat (Dolar)
Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	71.086
Sentetik ve suni devamsız lifler	2.712.464
Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	1.625
Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	72.527
Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	9.730
Örme eşya	186.468
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	21.190
Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	33.548
Şemsiyeler, güneş şemsiyeleri, bastonlar, iskemle bastonlar, kamçılar, kırbaçlar ve bunların aksamı	725
Hazırlanmış ince ve kalın kuş tüyleri ve bunlardan eşya, yapma çiçekler, insan saçından eşya	1.689
Taş, alçı, çimento, amiyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	329.248
Seramik mamulleri	188.622
Cam ve cam eşya	1.092.090
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	205
Demir ve çelik	1.942.468
Demir veya çelikten eşya	495.969
Bakır ve bakırdan eşya	1.831
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	269.764
Adi metallere aletler, bıçakçı eşyası ve sofa takımları, adi metallere bunların aksam ve parçaları	94.332
Adi metallere çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	14.892
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	12.285.234
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	4.575.758
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	740.035
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	509.548
Saatler ve bunların aksam ve parçaları	410
Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.365
Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	4.424
Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	245.992
TOPLAM	105.549.157

2) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 3: 2018 Yılı Malatya'da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2018 OCAK-ARALIK (ON İKİ AYLIK)									2017 OCAK-ARALIK (ON İKİ AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE			KAPANAN			KURULAN			TASFİYE			KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		
383	8	262	44	3	30	9	79	322	6	246	31	6	45	6	81		

3) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 4: Malatya'da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	4.097	14.231	8.865	11.551	15.523
Şubat	3.861	17.605	7.358	6.510	
Mart	7.132	12.571	7.001	6.432	
Nisan	5.988	7.679	2.382	8.525	
Mayıs	4.177	13.551	6.916	8.040	
Haziran	10.984	8.928	5.520	3.281	
Temmuz	15.496	6.932	5.651	14.359	
Ağustos	14.695	15.918	2.791	15.141	
Eylül	17.434	9.943	3.848	11.072	
Ekim	14.104	9.446	16.979	29.973	
Kasım	24.520	10.041	7.340	25.853	
Aralık	22.584	12.230	6.174	21.091	
TOPLAM	145.072	139.077	80.770	161.829	

Tablo 5: Malatya'da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018
Ocak	3.001	2.554	4.162	4.136
Şubat	3.119	4.290	3.340	7.920
Mart	2.582	2.739	4.396	3.742
Nisan	2.487	2.402	3.882	6.036
Mayıs	2.908	2.830	4.291	5.461
Haziran	3.522	3.953	4.164	5.954
Temmuz	4.091	3.892	4.185	6.794
Ağustos	3.291	3.814	4.278	7.445
Eylül	3.722	4.578	4.175	14.184
Ekim	4.299	3.683	6.352	9.599
Kasım	4.284	4.462	4.143	13.098
Aralık	4.132	4.465	3.703	7.803
TOPLAM	41.439	43.662	51.071	92.173

4) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 6: Malatya'da konut Satış İstatistikleri

Aylar	2017	2018			2019		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	831	287	420	707	233	417	650
Şubat	842	304	444	748			
Mart	1.130	358	526	884			
Nisan	920	306	440	746			
Mayıs	964	371	601	972			
Haziran	736	386	515	901			
Temmuz	939	395	607	1.002			
Ağustos	975	414	524	938			
Eylül	1.503	553	637	1.190			
Ekim	1.012	653	676	1.329			
Kasım	1.035	311	394	705			
Aralık	1.097	596	606	1.202			
Toplam	11.984	4.934	6.390	11.324			

5) Bankacılık İstatistikleri

Tablo 7: Malatya'da Mevduat İstatistikleri (Bin TL)

Tür	Tasarruf Mevduatı	Tasarruf Mevduatı (TL)	Tasarruf Mevduatı (Döviz Tevdiat Hesabı)	Diğer Mevduat	Diğer Mevduat (TL)	Diğer Mevduat (Döviz Tevdiat Hesabı)	Toplam Mevduat
2018 Aralık	5.008.205	3.007.385	2.000.820	997.496	749.551	247.945	6.005.701
2018 Eylül	5.117.224	2.992.882	2.124.342	1.299.843	814.720	485.123	6.417.067

Tablo 8: Malatya'da Kredi İstatistikleri (Bin TL)

Tür	Toplam Nakdi Krediler	Nakdi Krediler	Takipteki Alacaklar	Gayrinakdi Krediler
2018 Aralık	8.493.099	8.081.344	411.755	1.009.021
2018 Eylül	8.810.255	8.439.840	370.415	1.018.127

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2019 Yılında Malatya'da Marka ve Patent Başvuru İstatistikleri

Tür/Ay	2017	2018
Patent Başvuru Sayısı	9	20
Faydalı Model Başvuru Sayısı	9	
Marka Başvuru Sayısı	349	384
Tasarım Başvuru Sayısı	24	19

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Ekonomi İşbank
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- TCMB
- Ticaret bakanlığı
- TİM
- TOBB
- TÜİK
- Türkiye Bankalar Birliği